

Forskarskolan i hälsovetenskap (FiH)
Chris Bengtsson, Samordnare

**FORSKNINGSPROJEKT för PRESUMTIVA DOKTORANDER att söka inför
erbjudande om studieplats i Forskarskolan i hälsovetenskap och
antagning som doktorand till Karolinska Institutet med kursstart 4
september, 2023**

Huvudhandledare: Jurgita Narusyte, PhD
Jurgita.narusyte@ki.se
0708-415199

Projekttitel: **Psykiska besvär under uppväxten och
svårigheter i arbetslivet: ett longitudinellt projekt
omfattande 30 000 tvillingar**

Sammanfattning doktorandprojekt (max 1 sida)

Bakgrund

Psykisk ohälsa bland barn och ungdomar är ett betydande och ökande folkhälsoproblem såväl i Sverige som i andra länder. Forskning visar att psykiska besvär och psykiatriska tillstånd som debuterar tidigt i livet kan ge negativa, långtgående konsekvenser för framtida hälsa och levnadsbana. När det gäller frågan om hur psykisk ohälsa påverkar framtida svårigheter i arbetslivet är kunskapsläget desto mer begränsat.

Syfte/Frågeställningar

Syftet med detta doktorandprojekt är att undersöka förekomst av depression, ångest och neuropsykiatriska tillstånd under barn- och ungdomsåren, samt hur dessa tidigt debuterande besvär/tillstånd är relaterade till framtida sjukfrånvaro och UVAS-utfall (unga vuxna som varken arbetar eller studerar). Projektet syftar även till att studera i vilken grad ärftliga och miljömässiga faktorer bidrar till sambandens utveckling över tid.

Metoder

Projektet baseras på 30 000 tvillingar födda i Sverige mellan 1975–1985 och 1992–2002. Omfattande longitudinella enkätdata om psykiska besvär och psykiatriska tillstånd finns insamlade vid tre tillfällen under uppväxten för personer födda 1992–2002, och för personer födda 1975–85 finns data insamlade år 2005. Nationella registerdata avseende sjukfrånvaro, arbetslöshet, läkemedelsuttag och sjukvårdskonsumtion har inhämtats fram till år 2020, och dessa kommer att uppdateras för att inkludera senare år. Data kommer att analyseras med tvillingmetodik och regressionsmodeller.

Planerade studier

Fyra studier i doktorandprojektet bygger på unika och redan insamlade data, samt utnyttjar olika studiedesigner och metoder:

1. Samband mellan neuropsykiatriska tillstånd i unga år och framtida sjukfrånvaro: en uppföljningsstudie.
2. Utvecklings- och etiologiska mönster bakom neuropsykiatriska tillstånd hos individer som senare blir sjukskrivna: betydelse av ärftlighet och uppväxtmiljö.
3. Depression- och ångestsymtom under tonåren och UVAS-utfall: finns det överlapp mellan bidragande ärftliga och uppväxtmiljömässiga faktorer?
4. Samband mellan depression- och ångestsymtom under tonåren och UVAS-utfall: betydelse av skolresultat, psykosociala faktorer samt substansbruk under tonåren.

Utifrån doktorandens egna forskningsintressen finns det viss möjlighet att justera frågeställningarna.

Betydelse för doktorandutbildningen

Doktorandprojektet kommer att utföras i Pia Svedbergs interdisciplinära forskargrupp som har ett långvarigt samarbete med flera nationella och internationella experter. Svedbergs grupp samarbetar även med två andra forskargrupper på Avdelningen för försäkringsmedicin, Inst. för neurovetenskap, KI, där ett flertal kompetenser finns representerade. På avdelningen finns det också flera anknutna forskare samt gästforskare från olika länder. Forskningsseminarier arrangeras regelbundet, inklusive "journal clubs" för doktorander.

Doktorandprojektet täcker flera breda ämnesområden, vilket innebär att doktoranden ges goda möjligheter att förvärva kunskaper inom epidemiologi, försäkringsmedicin, psykologi, psykiatri, beteendegenetik, statistik och forskningsetik. Doktoranden kommer att vara aktivt involverad i alla steg av projektet och få möjlighet att utveckla färdigheter avseende hypotesformulering, datahantering, statistiska analyser, manusförfattande samt kommunikation med vetenskapliga tidskrifter, olika aktörer och

vetenskapssamhället. Stort fokus kommer att ligga på utvecklandet av förmågor såsom kritiskt tänkande och kreativitet samt hantering av etiska aspekter.Handledarna strävar efter att förse doktoranden med olika verktyg för att kunna utvecklas till en självständig och skicklig forskare.